

HUKUKİ BİLGİLER MECMUASI

Sahip ve Başmuharriri :

Paris Hukuk Fakültesi Doktoru

AVUKAT

Milâsli GAT FRANKO

Tahrir Heyeti

Fuat Hulûsi B. Temyiz Mahkemesi
azasından

Sabri Şakir B. Ad V. Hukuk İşleri
Müdüğü

Mustafa Reşit B. İstanbul Hukuk Fa.
Müdürrislerinden

Ahmet Refik B. İstanbul İcra Reisi

Ahmet Samim B. İstanbul Hukuk Fa.
Müdürrislerinden

M. Şarl Kroza. İstanbul Hukuk Fa.
Müdürrislerinden

M. Aşıl Mester. Paris Hukuk Fa.
Müdürrislerinden

M. Şavgran. Paris Hukuk Fa. fahri
Müdürrislerinden

M. A. Salem. Hukuku Düvel Mecmu-
ası tahrir heyetinden.

Bahir B. Kavanin ihzarı komisyonu
azasından.

Mehmet Talât B. Avukat

M. A. Bilyoti. Paris Hukuk Fakül-
tesi Doktoru.

Adres: Galata, Bahtiyar han Avukat Gat Franko Beyin yazıhanesi

Telefon: Beyoğlu 3009

Bir nüshanın bedeli 35 kuruştur

Bir senelik abonemanı Posta ücretile beraber
400 kuruştur

Türkiye harici için 500 kuruştur

İSTANBUL

KÂĞITÇILIK ve MATBAACILIK ANONİM ŞİRKETİ

1929

HUKUKİ BİLGİLER MECMUASI

Her ayın on beşinde neşrolunur

TETEBBÜLER

DOCTRINE

Hukukî Fikirler: RÉFLEXIONS JURIDIQUES

Senetsiz ferağ mes'elesi.

Gayrimenkullerin ferağları hakkında kanunu medeninin vazet-tiği esasat etrafında arkadaşlar arasında başlayan münakaşa nihayete ermemiştir. Bu mes'eleyi telhis etmek icap ederse — meslektaşlarımızın yazılarından istiane ve istifade ve cümlesine şükranları-mızı arz ederek — demek lâzımdır ki esaslı ihtilâf bir noktada temerküz ediyor. Fakat bu ihtifâf noktalarını tespit eden tarafeynin mutabık kaldıkları noktayı göstermek lâzımdır: cümlesi bir gayrimenkulün ferağı için evvelemirde bir resmî senetle ferağın yapılması ve badehu tescilin ifası lüzumuna kanidirler. Yani, gayrimenkulün ferağı iki unsurdan müteşekkil olup biri senedi resmî ile satışın taahhüt edil-mesi — ki adeta rûknü aslı odur — diğeri de tapuda tescil kılınma-sıdır. Bu noktada müttelik olan arkadaşlar ondan sonra ayrılıyorlar. Bir kısmı diyor ki: satış ancak senedi resmî ile olur ve bu senedi resmî kâtibiadilde yapılır. Buna muhalif olanlar cevaben diyorlar ki: kâtibiadil gayrimenkule ait satış senedatını tanzimden memnudur. Bu fikir Temyiz mahkemesinin bazı mukarreratı ile müeyyettir. Fakat, bazı arkadaşlar, başlarında Hırisantos Efendi ağabegimiz bulunduğu halde kâtibiadillerin* bu senedi resmiyi tanzim edebileceklerini ve memnuiyet varsa kanunu medeninin ahkâmı ile merfu bulunduğunu iddia ediyorlar. Bu yeni nazariye de yine Temyiz mahkemesinin muahhar bir karar ile teyit edildiği gibi ayrıca Adliye Vekâletinin bir tamimile ispat edilmektedir.

Muharrirler arasındaki münakaşaların fayda ve lüzumunu takdir etmekle beraber bunların, Temyiz mahkemesinin içtihatları yanındaki ehemmiyeti ikinci derecededir. Böyle bir mes'eledede Temyiz mahkemesinin muhtelif dairelerinden yekdiğerine mübayin kararların çıkması tabii arzu edilmeyecek hususattandır. Temyiz mahkemesinin dördüncü hukuk dairesinden sadır olan 7 eylül 1927 tarihli ilâmda aynen şöyle deniyor: « tarihi hadiseye nazaran resmî senetle vaki ferağ muteberdir. » Hadisede ise senet kâtibiadil huzurunda yapılmış idi.

Filvaki bu ilâmı neşreden Baro mecmuası, henüz heyeti umumiyeden bu mes'eleye dair bir karar çıkmadığından henüz tefsir hükmü mahiyeti iktisap etmediğini söylüyorsa da her hadisede ayrı ayrı asli mahkemelerin kararı vakia ittiba etmeleri muhtemel olduğundan mes'elenin heyeti umumiyeye arzı pek uzayabilir. O vakte kadar böyle yekdiğerine mübayin içtihatların devamına müsaade edilecek mi? Bana kalsa Temyiz mahkemesinin teşkilâtına mütedair olarak intişar eden 10 nisan 1928 tarihli kanunun 8 inci maddesine atfen bu mes'elenin halli mümkündür. Maddei mezkûreyi aynen buraya dercediyoruz:

« Madde 8— Temyizin iki dairesi veya bir dairenin iki kararı arasında aynı mes'eledede tezat ve mübayenet görüldüğü veya takarrür etmiş bir içtihadın tebdili ihtiyac hasul olduğu takdirde birinci reis, tezat ve mübayenet şeklinde mütebayin ilâmları ve içtihadın tebdili lüzumu halinde içtihadın tebdiline saik olan sebepleri mutazammın evrakı alâkadar daire veya dairelerden celp ve telhis ve nüshalarını teksir ile içtimadan en aşağı üç gün evvel Temyiz mahkemesi heyeti umumiyesine tevdi ve içtima günü tayin eder. Mütebayin ilâmları veren daireler ile içtihadın sahibi olan daire dahi azasından birini kendi noktai nazarını teşrih ve müdafaaya memur eyler. Bunun üzerine her iki kısmın en az üçte ikisile teşekkül edecek Temyiz mahkemesi heyeti umumiyesinde ve ceza işlerinde sahibi rey olarak Başmüddeiumuminin veya vekilinin huzurunda keyfiyet tetkik ve mevcudun üçte ikisinin ittifakile karar verilir. Bu suretle nisabı ekseriyet hasul olamadığı takdirde tetkikat başka güne talik edilir. Aynı günde tekrar keyfiyet müzakere edilerek adet bir sülüsün ekseriyeti mutlaka surette karar olunur. Bu karar Temyiz dairelerince ellerde mabûlmisaldır. Tezat ve mübayenet hakkında Temyiz mahkemesi heyeti umumiyesince

ittihaz olunacak kararlar tarafeyne tesir etmez. Bu mes'elelere Temyiz birinci reisi, Başmüddeiumuminin veya alâkadar dairelerin sevkile ve yahut resen vaziyet eder.»

1 Nisan 928

İşte bu maddeye istinaden Temyiz mahkemesi riyaseti ulâsının mütebayin ve mütenakıs ilâmları celp ile heyeti umumiye sevk ve bu nokta hakkında esaslı bir içtihadın tesisine delâlet buyurması mümkün olduğun kadar arzu edilir hususattandır.

Bir yanlış

« Kanunu medenî rehberi » nin birinci cildinin 203 üncü sahifesinde bulunan bir yanlış hakkında muhterem meslektaşımız Emlâk ve eytam bankası heyeti idare reisi Süreyya Bey tarafından nazarı dikkatim celbedilmiştir.

Yekdiğerile evlenmeğe mâni olan akrabalığın mahiyetini tetkik eden 92 inci maddemizi (ki İsviçre kanununun 100 üncü maddesidir) şerh ederken aynen şöyle söylemiştim: « birinci fıkrada mânii izdivaç olarak gösterilen amca ile halanın yeğenlerle karabeti bazı mezhep ve memleketlerde mânii izdivaç değildir. Museviler ve İslâmlar şimdiye kadar bu yolda izdivaca mesağ vermişlerdi ve saire ». Süreyya Beyfendi bihakkın bu cümledeki « İslâmlar » kelimesinin fazla olduğu ve bu gibi izdivaçların evveldenberi İslâmiyette memnu bulunduğunu söylemişlerdir. Bittetkik hakikaten bu kelimenin bir yanlışlıkla yazıldığını anladım. Burada onu tashih ederken Süreyya Beyfendiye teşekküratımı ve böyle kitabımın sehivleri hakkında nazarı dikkatimi celbedecek arkadaşlara minnettâr olacağımı arz eylerim.

Rehber:

Kanunu medenî rehberinin üçüncü cildi 300 kuruş fiatla Kanaat kütüphanesinde satılmaktadır.

Milâslı GAT FRANKO

İtizar: *Mündericatin kesreti dolayısıyla Müderris Mustafa Reşit Beyin makalesi ve Osman Nuri Beyin silsilei makalâtı gelecek nüshamıza kalmıştır.*